

De Berkel

Wat hebben het Duitse Billerbeck en Zutphen gemeen? Zij mogen zich, evenals acht tus-senliggende plaatsen, al eeu-wen 'buren' noemen van het 110 kilometer lange riviertje de Berkel. De Berkelburen zijn voor hun boterham allang niet meer afhankelijk van de rivier, hooguit pikken ze wat toeris-tische graantjes mee. Maar, in vervlogen tijden dreef de Berkel nog de watermolens aan en werd het kleislib dankbaar als 'mest' voor de dorre zand-gronden gebruikt. En wat te denken van de Berkelschippers, die tot het begin van de vorige eeuw goederen als zil-verzand, jenever en dakpan-nen in hun zompen vervoer-den. 'De Jappe', een replica van de Berkelzomp, vervoert te genwoordig alleen toeristen. Dat langs de Berkel veel te zien is, dringt steeds meer tot de regionale VVV'ers door. Zo kwam vorig jaar de Derde Berkelcompagnie tot stand, die het ambitieuze plan heeft de hele Berkel weer bevaarbaar te maken. Verwordt de rivier dan toch weer tot de levensader van weleer? Of het zover komt, is koffiedik kijken. Wij nemen u in elk geval alvast stroomaf-waarts mee, voor een kennis-making met de Berkelburen.

Vandaag aflevering 6: de Wa-terzuivering in Haarlo.

Rondleiding

Geïnteresseerden in het func-tioneren van de zuiveringsin-stallatie kunnen (in groepen) op het complex in Haarlo wor-den rondgeleid. Belangstellenden worden ver-zocht daarvoor contact op te nemen met de afdeling educa-tie van het Waterschap Rijn en IJssel in Doetinchem.

Waterschap waakt over kwaliteit Berkelwater

Tubantia 14-07-2002

Twee kanovaarders brengen hun vaarttuig bij de Avinkstuw even buiten Haarlo aan land. Om de boot enige tientallen meters verderop weer te water te laten. Om de boot vervolgens nog eens enkele tientallen meters verder weer in de Berkel te leggen. Tja, de echte liefhebber moet er wat voor over hebben om de Berkel te bevaren.

Door Hes Lagrand

Berkelburen

Een zwerftocht van bron tot monding

HAARLO - Gonnie Wind en Tony Rutgers uit Nieuwerschans genieten van het landschap, maar niet van de talrijke obsta-kels die ze in de Berkel op hun weg vinden. 'Het is jammer dat de stuw zo slecht voor roeiers en kanoërs wordt aangegeven. Je moet goed opletten anders wordt je er door verrast' aldus Gonnie Wind.

De Avinkstuw staat er overi-gens niet voor niets. De stuw functioneert als verdeelpunt tus-sen Berkel en Bolksbeek en voorkomt dat grote delen van het (landbouw)gebied overstro-men.

Geen overbodige luxe volgens voorlichter Hans Bijen van het Waterschap voor Rijn en IJssel. 'Want je houdt het niet voor mo-gelijk hoeveel water in de win-termaanden via Duitsland in de Berkel terechtkomt.'

Met die verantwoordelijkheid hebben Gonnie Wind en haar vriend niks te maken. Ze willen als toerist gewoon gezellig kano-ën en vinden dat er voor water-toeristen als zij erg weinig gere-geld is. 'Er zou hier in de buurt een aardig dorpje liggen. Haar-lo of zo, maar daar staat niks van in de folder.' Dat is trou-wens vreemd want de VVV in Borculo geeft sinds jaar en dag gidsen uit waarin de schoon-heid van dit pittoreske kerk-

dorp wordt beschreven. Haarlo is dan ook beslist de moeite van het bezoeken waard al is het alleen maar om de mo-numentale Nederlands Her-vormde kerk te bezoeken. In de volksmond staat het gebouw-tje bekend als de Kluntjespot. De kerk dankt die naam aan haar merkwaardige hoekige vorm. De Kluntjespot dateert uit de ne-gentiende eeuw en valt onder de categorie Waterstaatskerken. Jammer genoeg verkeert het ge-bouw in vrij slechte staat. De 700 zielen tellende bevolking maakt zich al jaren sterk om de benodigde gelden bijeen te krij-gen. De restauratie zal dan ook niet lang op zich wachten.

Als de Groningers inderdaad Haarlo zelf waren binnengelo-pen, hadden ze gemerkt dat de plaatselijke grootgrutter Elfe-rink nog altijd niet uit het straat-beeld is verdwenen dat het dorp zelfs over twee moderne hotels (Prinsen en Burgers Inn) be-schikt. En dat allemaal op loopafstand van de Berkel. Wie het in deze regio over Haar-lo heeft, denkt tegenwoordig ook steeds meer aan de water-zuiveringsinstallatie, die letter-

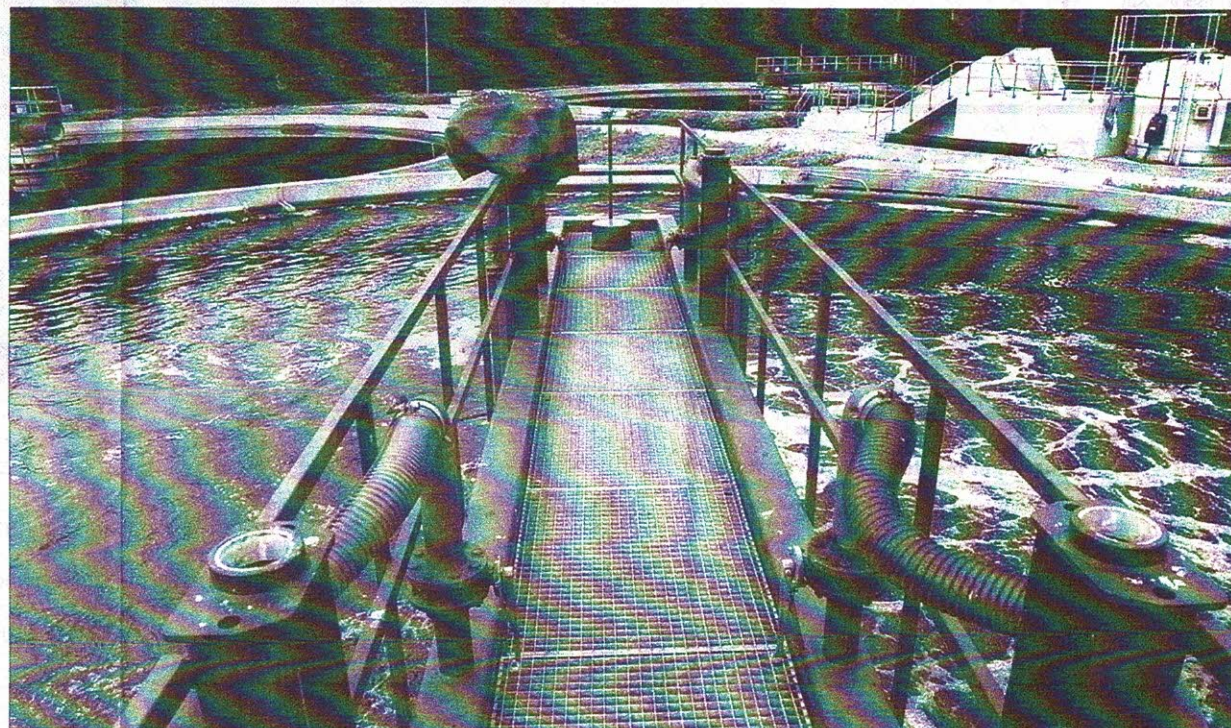

FOTO WERNER RAUWERDINK

Er komt heel wat voor kijken voordat het rioolwater geschikt is als Berkelwater. De waterzuiveringsinstallatie in Haarlo zorgt ervoor dat de vissen zich weer thuisvoelen in de rivier en er aan waterplanten geen gebrek is.

lijk op een steenworp afstand van de Avinkstuw ligt. Stuw en zuiveringsinstallatie liggen even buiten bebouwde kom en zijn via de Avinkweg en borden ge-makkelijk te bereiken. Vijftig meter buiten bebouwde kom leidt de Avinksweg naar deze in-stallatie. Het Waterschap Rijn en IJssel voert de directie over de installa-tie die sinds 1985 het water af-komstig uit de riolen van Haar-lo, Beltrum, Eibergen, Rekken en binnenkort ook Neeuwe van

alle ongerechtigden zuivert en vervolgens op de Berkel loost. Een hele klus want de in-stallatie verwerkt per etmaal zo'n 6.000 kubieke meter. Bij overvloedige regenval kan de hoeveelheid tot 20.000 kuub op-lopen. Han ter Meer is verantwoorde-lijk voor het zuiveringsdeel. Hij mag zich tooien met de naam klaarmeester en die functie telt weer de nodige gradaties. 'We zijn verplicht om het water van een bepaalde kwaliteit te leve-

ren. Het water wordt voortdu-rend via monsters gecontro-leerd. Die scores worden nauw-keurig bijgehouden. We kun-nen ons niet permitteren vuil water te leveren.' Een rondleiding maakt duide-lijk welke verschillende stadia het water moet doorlopen om tot de Berkel toegelaten te wor-den. Via een roosterhark wordt het grove afval zoals papier en plastic verwijderd, vervolgens wordt het zand via de zoge-naamde zandvang verwijderd.

Via beluchtingstanks vindt het grootste deel van de biologische zuivering plaats. Bacteriën bre-ken de organische stoffen af en zetten ammoniak om in stikstof-gas, dat aan de lucht wordt afge-gelaten. Andere bacteriën binden de fosfaten aan zich zodat die ook uit het water verdwijnen. Het resultaat is dat de organi-sche stoffen vrijwel geheel ver-dwijnen en fosfaten en stikstof voor meer dan tachtig procent uit het afvalwater worden ver-wijderd.